

Jaarverslag Stichting Zonnewending 2024

STICHTING ZONNEWENDING

Jaarverslag 2024

www.zonnewending.nl

email: info@zonnewending.nl

Eelde-Paterswolde, 25 juni 2025

Inhoudsopgave

1. Inleiding	2
2. Bereikte doelen in 2024	3
3. Deelnemers en betrokkenheid	4
4. Communicatie met belanghebbenden en belangstellenden	4
5. Het bestuur/ Governance	6
6. Financiën	7
7. Een blik vooruit...	7
Bijlage: Financieel jaarverslag 2024	10

1. Inleiding

Voor u ligt het tweede jaarverslag van Stichting Zonnewending in Eelde-Paterswolde. Zonnewending heeft als doel het stimuleren en bevorderen van duurzame en regeneratieve land- en tuinbouw. We ondersteunen lokale, duurzame voedselproductie en werken aan een gezonde bodem, gezond bodemleven, biodiversiteit en waterhuishouding. Alles wat bijdraagt aan deze doelen, valt ook onder ons werk.

Zonnewending probeert dit doel te bereiken door ander andere:

- Het opzetten en begeleiden van projecten en activiteiten die gericht zijn op onderzoek, educatie en het delen van kennis over regeneratieve voedselproductie, voor en met de inwoners van Eelde-Paterswolde en omgeving.
- Het inrichten en onderhouden van een lokale tuinderij en proeftuinen waar we groenten, fruit, kruiden en bloemen op een regeneratieve manier telen, voor en met de lokale gemeenschap.
- Het aantrekken van middelen en het zoeken van geschikte mensen met ervaring om de genoemde activiteiten uit te voeren.
- Het ondernemen van alle andere activiteiten die direct of indirect bijdragen aan de bovengenoemde doelen.
- Zonnewending mag commerciële activiteiten uitvoeren, zolang deze maar bijdragen aan het behalen van de doelstellingen van Zonnewending.

2. Bereikte doelen in 2024

Pacht en ingebruikname grond

Op 1 maart 2024 is 1,8 ha grond aangekocht voor de zelfoogsttuin door twee particuliere partijen die de grond hebben verpacht aan Zonnewending. In het voorjaar is gestart met de werkzaamheden om de grond gereed te maken voor het beoogde gebruik als tuinderij. De grond is gemaaid, geploegd en de eerste groentebedden zijn aangelegd. Omdat de grond vrij nat was, zijn de bestaande greppels uitgediept om het overtollige water goed af te kunnen voeren. In het late najaar zijn er verharde paden aangelegd, is er een kikkerpoel gegraven en is een deel van de grond geëgaliseerd ter voorbereiding op het plaatsen van de polytunnelkassen.

Vergunning gemeente

Op 1 mei 2024 hebben we een omgevingsvergunning aangevraagd bij gemeente Tynaarlo voor al onze plannen. Deze is op 26 november 2024 verleend zodat de polytunnelkassen geplaatst konden worden en het terrein verder kon worden ingericht. Het is een tijdelijke vergunning. Ons streven is deze te zijner tijd om te zetten in een permanente vergunning.

Fondsen en subsidies

Op 5 mei 2024 hebben we samen met onze burens Coöperatie Voedselbos een LEADER subsidie aangevraagd, deze is op 13 november 2024 goedgekeurd. Er is een totaal een bedrag van € 81.000,- aan subsidie aangevraagd door Zonnewending en deze is volledig toegekend. Daarbij is de helft van het aangevraagde subsidiebedrag direct ontvangen om de initiële investeringen te bekostigen.

Daarnaast hebben we van Stichting Iona een bedrag van € 5.000,- ontvangen en zijn we in juni een Crowdfunding gestart via Geef.nl, waar we in september 2024 zo'n € 2.000,- mee hebben binnengehaald. Op de Jaarmarkt konden bezoekers voor € 10,- tot € 20,- een bessen- of andere fruitstruik doneren.

Tuinders

In 2024 zijn er twee professionele tuinders aangetrokken. Elise Padmos en Dora Bouwman. Zij werken op ZZP-basis en organiseren de werkzaamheden op de tuin met de vrijwilligers en maken het teeltplan.

Tuin

Op 20 mei zijn er op het land de eerste groenbemesters ingezaaid, onder andere zonnebloem, wikke en klaver, om de bodem te verbeteren. Daarna is er twee keer gemaaid met een klepelmaaier en is de tuin in augustus opnieuw geploegd, zodat er weer andere groenbemesters ingezaaid konden worden voor de winter. Er zijn mineralen aangebracht. Daarmee hebben we de bodem een optimale boost gegeven om in 2025 te gaan zaaien. Het eerste zaai- en pootgoed kon eind van het jaar worden besteld.

Teeltplan

De tuinders hebben voor de zelfoogsttuin een teeltplan opgesteld voor 2025. In dit teeltplan is rekening gehouden met een oogst voor 75 oogstdeelnemers. Daarbij is in dit eerste jaar tevens rekening gehouden met het feit dat we de grond nog niet zo goed kennen en mogelijk niet alle plantjes optimaal zullen groeien als gevolg van plagen, verdroging of juist vernatting.

Aanschaf machines, gereedschap, polytunnelkassen

Voor de zelfoogsttuin hebben we diverse machines en gereedschappen aangekocht, zoals een kleine tractor, een zitgrasmaaier, groot en klein tuingereedschap en andere tuinbenodigdheden. Samen met Voedselbos is een grote picknicktafel aangeschaft.

In december 2024 is er begonnen met de bouw van twee polytunnelkassen. Deze werkzaamheden zijn begin 2025 afgerond.

Ontwerpplan Biokantine

Er zijn een aantal ontwerpen gemaakt voor de toekomstige en met Coöperatie Voedselbos gedeelde biokantine. Zodra daar het definitieve ontwerp gekozen is, kan een vooroverleg met de gemeente gestart worden om duidelijkheid te krijgen wat nodig is om een omgevingsvergunning in te dienen. Het kan dus nog wel enige tijd duren voordat een omgevingsvergunning wordt verleend en het moet ook duidelijk zijn hoe dit gefinancierd kan worden. De biokantine moet een plek worden waar de tuinders en vrijwilligers kunnen pauzeren, waar gereedschap kan worden bewaard, maar zal ook een plek worden voor educatieve doeleinden.

3. Deelnemers en betrokkenheid

Oogstdeelnemers en instappers

In 2024 hebben we onszelf ten doel gesteld om 75 “instappers” te werven die dan in 2025 een oogstabonnement afnemen. Op de laatste dag van december hebben we dit doel gehaald en hebben we zelfs één extra oogstdeelnemer kunnen verwelkomen. Het aantal oogstdeelnemers voor 2025 is dus 76. De instappers betalen een donatiebedrag van € 350,- om de initiële investeringskosten te bekostigen als onderdeel van de 2025 begroting. De oogstdeelnemers betalen daarna jaarlijks een bedrag van € 450,- als oogstabonnement om wekelijks tijdens het seizoen verse groente te kunnen oogsten.

In 2025 zijn we ook al gestart met het werven van nieuwe instappers voor het nieuwe oogstseizoen in 2026. Daartoe moet de tuin dus verder worden uitgebreid.

Vrijwilligers

In 2024 hebben we een vrijwilligerspool opgezet voor de verschillende teams en activiteiten op en om de tuinderij. Denk daarbij aan vrijwilligers die meehelpen met onze administratie, communicatie, fondsenwerving, tuinwerk en met allerlei klussen die uitgevoerd moeten worden. In 2024 waren er zo'n 20 vaste vrijwilligers werkzaam voor Zonnewending.

4. Communicatie met belanghebbenden en belangstellenden

Voor de communicatie met belanghebbenden maakt Zonnewending gebruik van verschillende kanalen.

Website

doelgroep: alle belangstellenden

Op onze website is actuele informatie te vinden over Zonnewending. Hier wordt nieuws gedeeld en is informatie te vinden over onze (geplande) activiteiten.

Nieuwsbrief

doelgroep: oogstdeelnemers, vrijwilligers, instappers en belangstellenden

In de nieuwsbrief wordt verslag gedaan van de ontwikkelingen op de tuin en krijgen de lezers een kijkje achter de schermen. Ook wordt de nieuwsbrief gebruikt om activiteiten aan te kondigen.

Oogst nieuwsbrief

Doelgroep: oogstdeelnemers

In het oogstseizoen worden de oogstdeelnemers wekelijks geïnformeerd over de te oogsten groenten.

Signal en What's appgroepen

doelgroep: vrijwilligers en oogstdeelnemers

Via groepschats worden vrijwilligers en oogstdeelnemers geïnformeerd dan wel opgeroepen tot actie op de tuin.

Social media

doelgroep: (potentiële) belangstellenden, dorpsgenoten

Zonnewending is actief op Instagram, Facebook en Youtube waar inmiddels 3 films te zien zijn over Zonnewending.

Lokale media

doelgroep: (potentiële) belangstellende dorpsgenoten

Regelmatig besteden lokale en regionale huis-aan-huiskranten en radio- en tv-zenders (RTV-Drenthe, RTV-Tynaarlo) aandacht aan Zonnewending. Hiertoe worden regelmatig persberichten uitgestuurd.

Informatie-avonden

doelgroep: (potentiele) oogstdeelnemers en – vrijwilligers en belangstellenden

In 2024 hebben we drie informatiebijeenkomsten georganiseerd om onze plannen te presenteren aan de inwoners van Eelde-Paterswolde. De avonden vonden plaats op 22 maart, 14 mei en 23 oktober. Alle bijeenkomsten waren een succes, met in totaal rond de 100 bezoekers, en leverde uiteindelijk de het geplande aantal instappers op.

Jaarmarkt Eelde

In juni 2024 stonden we met Zonnewending op de Jaarmarkt 2024 van Eelde-Paterswolde. Tijdens deze dag gaven vrijwilligers uitleg over de zelfoogsttuin en was er een folder aanwezig waarin meer informatie te vinden was. Kinderen konden meedoen aan een educatief spel. Het was een succes en leverde een aantal nieuwe instappers op.

Onderwijs en Voorlichting

Stichting Zonnewending werkt samen met het Voedselbos aan een educatief programma. In 2024 is contact gelegd met het Terra Groen College en met basisschool De Veenvlinder. In juni 2024 zijn er door basisschoolleerlingen vogelverschrikkers gemaakt voor op het land.

Vieringen

In 2024 heeft Zonnewending vieringen georganiseerd voor liefhebbers. Muziek en zang waren onderdeel van deze vieringen, vooral om te vieren wat de natuur ons allemaal te bieden heeft en onze dankbaarheid te tonen.

5. Het bestuur/governance

Samenstelling bestuur eind 2024

Voorzitter:	John de Lange
Secretaris:	Birgitta Tijhaar
Penningmeester:	Reint Jan Schipper
Bestuurslid:	Gea Smid
Bestuurslid:	Marijke Wempe

In de loop van 2024 hebben er twee bestuurswijzigingen plaatsgevonden. In april trad Regina Scholten af als bestuurslid. Na de zomer is Caatje Peeters afgetreden als secretaris. Zij is opgevolgd door Birgitta Tijhaar. In december trad Marijke Wempe toe tot het bestuur. Eind 2024 was het bestuur weer compleet.

Het bestuur vergadert in principe 1 keer per maand. Het bestuur heeft een aantal keer een extra vergadering ingelast bijvoorbeeld omdat er bepaalde bestuursbesluiten genomen moesten worden. In totaal heeft het bestuur in 2024 15 keer vergaderd.

Tijdens de reguliere bestuursvergaderingen waren ook de leden van de zogenaamde Taskforce aanwezig. Dit zijn vrijwilligers die voor het bestuur aanspreekpunt zijn voor de verschillende vrijwilligersteams.

Statutenwijziging/ beleidsplan/ ANBI aanvraag

Op 12 juli 2024 zijn de statuten van Zonnewending aangepast. Deze wijziging was ondermeer ingegeven door een eerdere afwijzing van de Belastingdienst op ons verzoek tot toekenning van de ANBI-status. Met name de doelstellingen van de stichting zijn in de statuten aangepast. Deze sluit nu beter en concreter aan bij de beoogde doelen van onze zelfoogsttuin.

Aan het eind van dit verslagjaar is het beleidsplan 2025- 2028 vastgesteld.

Kort na afloop van dit verslagjaar is een nieuw verzoek tot toekenning van de ANBI-status ingediend. Deze is in februari 2025 toegekend.

6. Financiën

In de bijlage staat de balans, winst- en verliesrekening en alsmede een belangrijke toelichting op de grote verandering die voor Stichting Zonnewending is ontstaan in 2024 met de pacht van grond, het toekennen van de Leader-subsidie en alle donaties van oogstdeelnemers om op te kunnen starten met de zelfoogsttuin. Omdat de Leader-subsidie pas mid november 2024 is toegekend, konden niet alle geplande uitgaven meteen in 2024 worden gedaan. Derhalve zijn er veel voorzieningen getroffen voor uitgaven die begin 2025 en verder in het jaar gedaan moeten worden. Dit heeft geresulteerd in een daling van het eigen vermogen van de Stichting met -€ 978,94 tot €1.053,0.

Met de aanleg van allerlei voorzieningen (kassen, water, electra, riolering, irrigatie, etc) en aankoop van gereedschappen, wordt ondanks de Leader subsidie nog steeds een groot beroep gedaan op onze gemeenschap voor donaties om onze begroting voor 2025 te dekken. Er moeten weer 75 instappers worden gevonden in 2025. Ook zullen verdere subsidies worden aangevraagd om nieuwe investeringen te kunnen doen. Het zal een uitdaging worden in 2025 om alle inkomsten en uitgaven zo te kunnen doen dat er geen negatief saldo ontstaat op onze bankrekening anders zullen geplande uitgaven moeten worden uitgesteld.

7. Een blik vooruit...

a. Plannen voor het Komende Jaar (2025):

- i. Aanleg nieuwe groentebedden: grasland verder omploegen, bemesten met (groen)bemesters en klaarmaken voor de nieuwe oogstdeelnemers in 2026.
- ii. De activiteiten die in het Leader programma zijn opgenomen zullen conform planning worden uitgevoerd. Activiteiten die wel nodig zijn in 2025, maar waar nog geen financiële dekking voor gevonden is, zijn:
 - aanleg van een nieuwe grondwaterbron,
 - aanleggen van 8 nieuwe parkeerplekken,
 - irrigatiesysteem voor beregening op het land,
 - aanleg bloemen- en kruidentuin
 - aanplant fruitbomen en -struiken
 - aanleg verhard tractorpad
 - ontwerp en inrichten biokantine (samen met Voedselbos).

Wij hopen verdere bijdragen en subsidies te vinden om deze uitgaven te realiseren.

b. Doelen voor Groei en Betrokkenheid:

- i. Het educatieprogramma zal verder worden uitgebreid om meer jonge kinderen en ouders bekend te maken met de doelen van

Zonnewending. Daartoe zal verdere publiciteit gezocht worden via lokale kranten, sociale media en informatieavonden.

c. **Lange termijn visie:**

- i. Ieder jaar zal geprobeerd worden om het aantal oogstdeelnemers met 75 te laten groeien tot een aantal van 250-300 totaal in 2028. Het terrein is groot genoeg om hierin te kunnen voorzien maar er zal ervaring moeten worden opgedaan welke gewassen het goed doen op onze grond. Ook zal de waterhuishouding verder gevolgd moeten worden omdat sommige delen gedurende langere tijd vrij nat zijn.
- ii. Het is de bedoeling dat de betrokken tuinders een VOF vormen waarbij zij de tuin zelf als ondernemers zullen gaan managen. Gebaseerd op het principe van Community Supported Agriculture zullen zij zelf een grotere verantwoordelijkheid krijgen voor de inkomsten en uitgaven van de tuinderij. Gedurende de opbouwfase ligt deze verantwoordelijkheid nog voor het grootste deel bij de Stichting. Na het tweede jaar, als alle benodigde investeringen voor de tuinderij zijn gedaan en de tuinderij draait, zal de focus van de tuinders meer verschuiven naar het verbouwen van de groenten. Het bestuur kan zich dan meer bezighouden met het promoten van de overige activiteiten van Stichting Zonnewending (zoals educatie en onderzoek) het werven van vrijwilligers en nieuwe oogstdeelnemers en het vinden van financiering voor voornoemde activiteiten.

Stichting Zelfoogsttuin Zonnewending

Balans per 31 december 2024			DEBET		CREDIT		
	Ref.		31-12-2024		Ref.	31-12-2024	
Activa				Passiva			
Materiële vaste activa	1	€	10,00	Eigen vermogen			
				Algemene reserve	4	€ 9.962,43	
Vlottende Activa				Bestemmingsreserve	4 en 5	€ 23.678,81	
BTW Q4-2024	2	€	7.975,81				
Liquide middelen	3	€	25.655,43				
Totaal activa		€	33.641,24	Totaal passiva		€ 33.641,24	

Staat van Baten en Lasten		Ref.	31-12-2024	
Baten				
Crowdfunding		€	2.338,54	
Donaties, giften		€	5.785,13	
Oogstabonnementen		€	9.701,74	
Diversen		€	<u>306,66</u>	
Som baten			€	18.132,07
Lasten				
Kosten taxaties,grondonderzoek		€	1.375,64	
Pachtkosten		€	1.621,32	
Vergoedingen		€	2.100,00	
Bankkosten		€	202,74	
Bestuurskosten		€	529,56	
Ontwerpkosten biokantine		€	1.288,76	
Gemeentelijke kosten		€	554,53	
Promotiekosten		€	883,76	
Verzekeringskosten		€	1.072,43	
Kosten bijeenkomsten		€	<u>572,85</u>	
Som lasten			€	<u>10.201,59</u>
Netto resultaat			€	<u>7.930,48</u>

Het netto resultaat wordt toegevoegd aan de algemene reserve

Toelichting op balans en staat van baten en lasten 2024

Grondslagen: De jaarrekening is opgesteld in euro's. In de balans zijn referenties opgenomen. Deze referenties verwijzen naar de toelichting. De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats o.b.v. historische kosten. De activa en passiva worden gewaardeerd volgens het kostprijsmodel. Investeringsubsidies worden in mindering gebracht op het geïnvesteerde bedrag. Ontvangsten en uitgaven worden in de staat van baten en lasten toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Ref.1 Materiele vaste activa	31-12-2024		
Investeringen:			
Polytunnelkas	€ 14.772,00		
Tractor+koppeldelen	€ 9.350,00		
Klepelmaaier	€ 1.750,00		
Rotorkoepel	€ 2.380,00		
Eco/stoppelploeg/verkruijmelrol	€ 975,00		
Aanaardgarnituur	€ 900,00		
Aanhangwagen	€ 808,99		
Zaaimachine	€ 741,00		
Grondfrees	€ 796,27		
		€	32.473,26
Afwaardering i.v.m. subsidie		€	32.463,26
Resteert MVA op balans		€	10,00

Ref.2 BTW Q4-2024	31-12-2024		
Te vorderen BTW Q4-2024	€ 8.860,47		
Te betalen BTW Q4-2024	€ 884,66		
Saldo		€	7.975,81

Ref.3 Liquide middelen	31-12-2024		
Bank	€ 6.386,37		
Spaarrekening	€ 18.000,00		
Kas	€ 1.269,06		
Saldo		€	25.655,43

Ref.4 Eigen vermogen	Beginstand	Toevoeging	Eindstand
Algemene reserve	€ 2.031,95	€ 7.930,48	€ 9.962,43
Bestemmingsreserve	€ -	€ 23.678,81	€ 23.678,81

De bestemmingsreserve is toegewezen aan investeringen in 2025

Ref.5 Bestemmingsreserve			
Subsidie SNN-Leader en IONA	€ 45.523,56		
Instapdonaties	€ 26.250,00		
Subtotaal		€	71.773,56
af: Investeringskosten		€	32.463,26
af: Overige subsidiabele kosten			
Tuinmach klein+gereedschap	€ 1.132,82		
Grondbewerkingskosten	€ 9.935,48		
Inhuur opbouw polytunnelkas	€ 2.431,41		
Kosten zaaigoed, planten	€ 2.131,78		
		€	15.631,49
Saldo 31-12		€	23.678,81